

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **M.**, nar. X., bytom L., X., štátny občan S., proti žalovanému: **JUDr. M.N.**, advokátka, N., X., správkyňa konkurznej podstaty úpadcu L., a. s., M., IČO: X., **o zaplatenie 352 519,42 Eur**, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 06. októbra 2009, č. k. 52 Cbi 29/2009-58, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 06. októbra 2009 č. k. 52 Cbi 29/2009-58 sa **z r u š u j e** a vec sa **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanej náhrad trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 352 519,42 Eur z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, ktorá suma je pohľadávkou proti podstate v konkurze úpadcu L., a. s.

Žalobca si prihlásil voči žalovanej pohľadávku vo výške 10 620 000,- Sk, ktorú zaplatil za postúpenie pohľadávky z dôvodu, že NS SR. rozhodol, že pohľadávka, ktorá bola predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky je neexistentná pohľadávka.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobca uzatvoril so žalovanou dňa 26. 06. 2008 zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bolo postúpenie

pohľadávky úpadcu L., a. s. „v konkurze“ so sídlom M. a to konkrétne pohľadávka vo výške 103 100 000,- Sk voči subjektu mesto M. vzniknutá z titulu nesplateného vkladu do základného imania. Žalobca ako postupník za postúpenú pohľadávku zaplatil žalovanej ako postupcovi odplatu vo výške 10 620 000,- Sk. Žalobca sa napriek zaplateniu dohodnutej sumy za postúpenú pohľadávku veriteľom pohľadávky nestal, nakoľko Najvyšší súd svojim rozhodnutím č. k. 2 Obo 168/2007 rozhodol, že takáto pohľadávka neexistuje. Keďže on dohodnutú sumu za postúpenú pohľadávku správkyni konkurznej podstaty uhradil, žiadal ju titulom vydania bezdôvodného obohatenia od žalovanej vrátiť a to s poukazom na ust. § 527 ods. 1 písm. a/ Občianskeho zákonníka.

Podľa čl. II bod 4 zmluvy pohľadávka úpadcu podľa bodu I čl. 2 tejto zmluvy je predmetom súdneho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod č. k. 1 Obo 311/05.

Podľa bodu 5 postupník vyhlasuje, že mu je známy stav postupovaných pohľadávok a postupca nezodpovedá za žiadne prípadné vady tejto pohľadávky, pričom postupník túto pohľadávku a dokumentáciu týkajúcu sa tejto pohľadávky nadobúda v stave, v akom stojí a leží.

Podľa čl. IV. bod 2 zmluvy postupník vyhlasuje, že prevzal od správkyni konkurznej podstaty všetky dostupné doklady týkajúce sa postupovanej pohľadávky.

Vzhľadom na tieto ustanovenia zmluvy o postúpení pohľadávky žalovanou dobrovoľne bol informovaný jednak o tom, že pohľadávka úpadcu je predmetom súdneho konania a jednak vyhlásil, že mu je známy stav postupovaných pohľadávok a postupca nezodpovedá za žiadne prípadné vady tejto pohľadávky. Zároveň vyhlásil, že prevzal od správkyni konkurznej podstaty všetky doklady týkajúce sa postupovanej pohľadávky.

Keďže v danom prípade mal žalobca vedomosť o tom, že pohľadávka môže byť po ukončení súdneho konania určená za spornú, prípadne, že takáto pohľadávka neexistuje, nemusel so žalovanou uzatvárať predmetnú zmluvu, prípadne mohol takúto zmluvu uzavrieť až po skončení všetkých súdnych konaní, uzatvoril túto zmluvu napriek riziku, že v konečnom dôsledku sa nemusí stať veriteľom namiesto správkyni konkurznej podstaty, a zároveň sa dohodol v zmluve so správkynou konkurznej podstaty, že ona ako postupca

nezodpovedá za žiadne prípadné vady tejto pohľadávky. Z tohto dôvodu súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Dospel k záveru, že v danom prípade nie je na mieste použitie § 527 ods. 1 písm. a/ Občianskeho zákonníka, keďže žalobca bol pri podpise zmluvy oboznámený aj s rizikami, ktoré môžu z tohto vyplývať. Súd návrh žalobcu v celom rozsahu po vykonanom dokazovaní zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca podaním zo dňa 30. 10. 2009. Navrhol zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa a priznať mu nárok uplatnený žalobou podľa § 220 O. s. p., alebo zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa v súlade s ust. § 221 O. s. p. a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolanie žalobca podal z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p. a § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p., pretože súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rovnako aj z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca sa domáha pohľadávky proti podstate spočívajúcej v zaplatení sumy 352 519,42 Eur (10 620 000,- Sk) ako bezdôvodného obohatenia, nakoľko dňa 26. 06. 2008 kúpil od správkyne konkurznej podstaty JUDr. M.N. pohľadávku voči mestu M., vo výške 103 100 000,- Sk s prísl., ktorá sa však ukázala ako neexistujúca (rozhodnutie NS SR pod č. k. 2 Obo 168/2007). Z tohto dôvodu v zmysle § 527 ods. 1 písm. a/ Občianskeho zákonníka. úpadca zodpovedá za neexistenciu pohľadávky, keďže zodpovedá za to, že sa žalobca nestal namiesto úpadcu veriteľom pohľadávky s dohodnutým obsahom.

Prvostupňový súd svojím rozhodnutím poprel kogentné znenie ust. § 527 ods. 1 písm. a/ Občianskeho zákonníka. Súd nemôže argumentovať tým, že v zmluve sa postupník zaviazal prebrať na seba riziko existencie právnych väd a to z dvoch základných dôvodov:

1/ akékoľvek osobitné zmluvné ujednanie postupcu a postupníka, nemôže vylúčiť kogentné ust. § 527 ods. 1 Občianskeho zákonníka, takže súd toto ustanovenie na daný právny vzťah aplikovať musel. Ak sa postupník nestal veriteľom platne postúpenej pohľadávky s dohodnutým obsahom, postupcova zodpovednosť sa vylúčiť nedá. Pokiaľ sa nestal

veriteľom pohľadávky, znamená to nielen, že sa nestal veriteľom pohľadávky s dohodnutým obsahom, nestal sa dokonca veriteľom s akýmkoľvek obsahom.

2/ súd nemôže argumentovať zodpovednosťou resp. samotnou existenciou právnych väd. Právne vady môže mať iba existujúca vec, alebo právo. Teda nemožno posudzovanú právnu aplikáciu vnímať tak, že právnou vadou pohľadávky je aj jej úplná neexistencia, za ktorú zodpovedá postupník. Právo, ktoré nie je nemôže mať vady a to ani právne vady.

Odvolaateľ teda považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za nesprávne a žiadal odvolací súd, aby v prípade jeho potvrdzujúceho rozhodnutia v odvolacom konaní voči napádanému rozhodnutiu v zmysle § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p. vyslovil prípustnosť dovolania nakoľko ide o právnu otázku zásadného právneho významu a bolo by vhodné, aby bola konajúcimi súdmi riešená otázka jednotne v rámci aplikačnej praxe.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná podaním zo dňa 10. 12. 2009. Navrhla rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici v celom rozsahu potvrdiť.

Poukázala na tú skutočnosť, že ust. § 527 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno aplikovať na situáciu, keď postupovaná pohľadávka mala právne vady. Vyplýva to z gramatického výkladu právnej normy a teda zodpovednosť postupcu nastupuje v prípade, ak pohľadávka, ktorú postupník nadobudol nezodpovedá tomu, čo v zmysle dohodnutého obsahu zmluvy nadobudnúť mal a teda má právne vady.

Žalobca mal plnú vedomosť o stave nadobúdanej pohľadávky a napriek tomu súhlasil s jej nadobudnutím. Súdne konanie týkajúce sa vymáhania predmetnej pohľadávky vedenej Krajským súdom Žilina a NS Slovenskej republiky sa nikdy nevyvíjalo v prospech žalobcu – úpadcu L., s. r. o. M., vyplýva to z rozsudku Krajského súdu Žilina sp. zn. 19 Cbs 161/02 z 12. mája 2005 (žaloba o zaplatenie 103 100 000,- Sk ním bola zamietnutá), v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 168/2007 z 03. septembra 2008.

Vzhľadom na uvedené žalovaná súhlasí s právnym posúdením veci Krajským súdom v Banskej Bystrici tak ako to vyplýva z odôvodnenia uvedeného v napadnutom rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalobcu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa svojím návrhom domáhal zaplata sumy 352 519,42 Eur (10 620,- Sk) z titulu bezdôvodného obohatenia. Ide o pohľadávku proti podstate, ktorú si uplatnil v konkurznom konaní úpadcu L., a. s., M. vedeného Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 39-24 K 128/02. Žalovaný získal podľa názoru žalobcu na jeho úkor bezdôvodné obohatenie vo výške 10 620 000,- Sk, keďže žalobca dňa 26. 06. 2008 kúpil od správkyne konkurznej podstaty JUDr. M.N. pohľadávku voči mestu M. vo výške 103 100 000,- Sk s prísl., pričom táto pohľadávka neexistovala, čo vyplýva z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Obo 168/2007.

Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku konštatoval, že po vykonanom dokazovaní návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol.

Podľa ust. § 153 ods. 1 O. s. p. súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočnosti, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich, alebo o ich pravosti, nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Podľa ust. § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania (§ 122 ods. 1 O. s. p.).

Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd (§ 125 O. s. p.).

Podľa § 129 ods. 1 O. s. p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu, alebo samosudca na pojednávaní listinu, alebo jej časť prečíta, alebo oznámi jej obsah; to neplatí ak súd vo veci nenariaďuje pojednávanie.

Ak súd nariadi ako dôkaz výsluch účastníkov, účastníci sú povinní ustanoviť sa na výsluch; majú vypovedať pravdu a nič nezamlčovať. O tom musia byť poučení. (§ 131 ods. 1 O. s. p.).

Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko čo vyšlo za konania najavo, včítane, toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O. s. p.).

V napadnutom rozsudku súd uvádza, že vykonal dokazovanie, žalobou, písomným vyjadrením žalovanej, rozsudkom NS SR sp. zn. 2 Obo 168/2007, rozsudkami NS SR a ČR, ktoré predložil k žalobe žalobca, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorým určil veriteľovi M. podať žalobu proti správkyni konkurznej podstaty o určenie právneho dôvodu, výšky a poradia správkynou neuznanej pohľadávky, zmluvou o postúpení pohľadávky, výsluchom účastníkov, ako aj ďalším spisovým materiálom.

Odvolačný súd je toho názoru, že súd prvého stupňa nevykonal zákonným spôsobom dokazovanie. Z obsahu zápisnice o pojednávaní konanom 06. októbra 2009 vyplýva, len že žalobca predniesol návrh v súlade s podanou žalobou a uplatnil si trovy konania a žalovaná zotrvala na svojom písomnom vyjadrení k žalobe s tým, že v prípade úspechu si trovy konania neuplatnila. Súd žiadne dokazovanie na pojednávaní nevykonal. Súd prvého stupňa riadne nevykonal dôkazy listinami založenými v spise. Nevykonal ani výsluch účastníkov konania, hoci to uvádza v písomnom vyhotovení rozhodnutia, pričom procesné prednesy účastníkov nemožno považovať za riadne vykonanie dôkazu, výsluchom účastníkov tak, ako to predpisuje Občiansky súdny poriadok. Za dôkazný prostriedok nemožno považovať samotnú žalobu ani písomné vyjadrenie žalovanej k žalobe. Súd nekonkretizoval ďalší spisový materiál, z ktorého pri rozhodnutí vychádzal. Bez riadneho vykonania dôkazov nie je možné vyhodnotiť konkrétne dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti robiť skutkové závery a vo veci rozhodnúť. Týmto bolo porušené právo účastníkov konania na spravodlivý proces.

Odvolaateľ namietal, že rozsudok súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery, aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Odvolateľom napadnutý rozsudok nebolo možné v odvolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo skutkové zistenia súdu prvého stupňa vyplývajúce zo spisu nedávajú (vzhľadom na vadu konania) pre toto posúdenie dostatočný podklad. Súčasťou predmetného spisu je zmluva o postúpení pohľadávky uzatvorená medzi účastníkmi konania dňa 26. júna 2008, v ktorej je špecifikovaný predmet zmluvy v čl. II bod 1 a to pohľadávka úpadcu L., a. s. „v konkurze“, T., X. M., IČO: X., zapísanom v OR Okresného súdu v Žiline oddiel, Sa, vl. č.: X./L v M.; pohľadávka vo výške 103 100 000,- Sk voči subjektu mesto M. vzniknutá z titulu nesplateného vkladu do základného imania úpadcu. S postúpenou pohľadávkou prechádza na postupníka aj príslušenstvo a všetky práva s ním spojené. V bode 4 čl. II je uvedené, že pohľadávka úpadcu podľa bodu 1 čl. II tejto zmluvy je predmetom súdneho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod č. k. 1 Obo 311/05. K samotnej žalobe bol pripojený rozsudok Najvyššieho súdu pod sp. zn. 2 Obo 168/2007 a to zo dňa 03. 09. 2008. Samotná zmluva podľa čl. V bod II nadobudla platnosť a účinnosť dňom jej podpisu oboma zmluvnými stranami (26. júna 2008). Podľa názoru odvolacieho súdu je predčasný záver súdu prvého stupňa, že na strane žalovaného nevzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 252 519,42 Eur na úkor žalobcu a že žalobca nemá v uvedenej výške pohľadávku proti podstate.

Keďže súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, nevykonal riadne navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, doteraz zistený skutkový stav neobstojí a jeho rozhodnutie je predčasné, Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na ust. § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O. s. p. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a v súlade s ust. § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V novom konaní bude povinnosťou súdu v naznačenom smere vykonať riadne navrhnuté dôkazy, tieto vyhodnotiť a zistiť, či žalobca má pohľadávku proti podstate v zmysle § 31 ods. 3 zákona č. 328/1991 Z. z. o konkurze a vyrovnaní vo výške 352 519,42 Eur.

V novom konaní rozhodne súd tiež o náhrade trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 20. januára 2010

**JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková